

Inducerat sputumprov

Bakgrund

Sputumprov utförs vid misstanke om infektion i perifera luftvägarna eller vid malignitetsutredning.

Då patienten inte har möjlighet att åstadkomma sputumprov spontant använder man sig av inducerat sputumprov. Patienten inhalerar hypertont NaCl och varvar inhalationen med andningsgymnastik.

Provtagningsanvisning

- Följ aktuella hygienrutiner. Använd alltid munskydd av typen FFP 3 vid inducerat sputumprov
- Sputa från de djupa luftvägarna.
- Patienten behöver inte vara fastande (om man inte planerar för ventrikelsköljning).
- Patienten ska skölja munnen innan sputumprovet tas.
- Om olika odlingar ska göras vid samma tillfälle kan det krävas flera rör.

Genomförande

- Patienten inhalerar hypertont NaCl på inhalationsmask. Inhalationen tar 10-20 min. När inhalationen är färdig påbörjas andningsgymnastik och försök till upphostning av sputa. Sjuksköterska ansvarar för inhalationen. Inhalationen skall vara 5 % NaCl på inhalationsmask. För att få 5 ml inhalationsvätska blanda 1 ml Addex NaCl med 4 ml sterilt vatten.
- För andningsgymnastiken används Mini-PEP med blått motstånd
- Andningsgymnastik med Mini-PEP i sittande, 10 utblåsningar.
- Därefter görs 3 kraftiga utblåsningar – djupt andetag in och sedan blåsa hårt och ut så länge som möjligt.
- Försök att hosta upp sputa och spotta i burken.
- Andningsgymnastik med Mini-PEP liggande på höger sida, 10 andetag.
- Därefter görs 3 kraftiga utblåsningar – djupt andetag in och sedan blåsa hårt och ut så länge som möjligt.
- Sitt upp. Försök att hosta upp sputa och spotta i burken, upprepa ca 3 gånger.
- Andningsgymnastik med Mini-PEP liggande på vänster sida, 10 andetag.
- Därefter görs 3 kraftiga utblåsningar – djupt andetag in och sedan blåsa hårt och ut så länge som möjligt.
- Sitt upp. Försök att hosta upp sputa och spotta i burken, upprepa ca tre gånger.
- Upprepa andningsgymnastiken i dess olika ställningar tills man erhållit den sputa som behövs. Effektiv provtagnings tid för patienten bör inte överstiga 30 minuter.